

DRŽAVNI ARHIV U VARAŽDINU

SUMARNI INVENTAR FONDA

NARODNI ODBOR OPĆINE PETRIJANEC

1952 - 1955.

HR-DAVŽ-665

Izradila: Ana Tuk

Varaždin, prosinac 2014.

SADRŽAJ

Opis fonda	2
1. IDENTIFIKACIJA.....	2
2. KONTEKST.....	3
2.1. Naziv stvaratelja.....	3
2.2. Upravna povijest.....	3
2.3. Povijest fonda.....	6
3. SADRŽAJ I USTROJ.....	7
3.1. Sadržaj.....	7
3.2. Odabiranje i izlučivanje.....	7
3.3. Plan sređivanja.....	7
4. UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA.....	8
5. DOPUNSKI IZVORI.....	9
6. PODRUČJE KONTROLE OPISA.....	10
Opis serija	11
HR-DAVŽ-665/1. REGISTRATURA POMAGALA, 1952 – 1955.....	11
HR-DAVŽ-665/ 2. IMOVINSKO–PRAVNI POSLOVI, 1952-1955.....	11

Opis fonda

1. IDENTIFIKACIJA

1.1. Signatura	HR-DAVŽ-665
1.2. Naslov	Narodni odbor općine Petrijanec
1.3. Vrijeme nastanka gradiva	1952 - 1955.
1.4. Razina opisa	fond
1.5. Količina i nosač zapisa	5 knjiga - 0,16 d/m

2. KONTEKST

2.1. Naziv stvaratelja

Narodni odbor općine Petrijanec, 1952 - 1955.

2.2. Upravna povijest

2.2.1. Vrijeme i mjesto djelovanja

U skladu sa Zakonom o podjeli Narodne Republike Hrvatske (NN 16/52) u travnju 1952. na području dotadašnje teritorijalne nadležnosti Mjesnog narodnog odbora Petrijanec formiran Narodni odbor općine Petrijanec. U njegovom sastavu nalazilo se pet sela: Družbinec, Majerje, Nova Ves, Petrijanec i Strmec. Sjedište novoosnovane općine nalazilo se u mjestu Petrijanec. Viši organ javne uprave za NOO Petrijanec bio je Narodni odbor kotara Varaždin.

U skladu sa Zakonom o području kotara i općina u NRH (NN 36/55) NOO Petrijanec ukinut je 31. kolovoza 1955. čime njegovo područje ulazi u sastav općine Vinica.

2.2.2. Nadležnost, svrha, funkcije i područje djelatnosti

Iako u početku formirani kao oblik socijalne i političke podrške Narodno-oslobodilačkoj vojsci, narodni odbori su u vrlo kratko vrijeme prerasli svoju dotadašnju funkciju i počeli poprimati obilježja lokalnih organa vlasti. Prema odredbama Općeg zakona o narodnim odborima (SL 43/46) NO-i su definirani kao lokalni organi državne vlasti u administrativno-teritorijalnim jedinicama. Općim zakonom o narodnim odborima iz 1952. (SL 22/52) i Ustavnim zakonom iz 1953. narodni odbori su definirani kao najviši lokalni organi vlasti na svom teritoriju i organi narodnog samoupravljanja. Procesom decentralizacije proširene su ovlasti, prava i materijalne osnove narodnih odbora, te oni više nisu samo lokalni organi državne vlasti u administrativno-teritorijalnim jedinicama, već opća predstavnička tijela lokalnih zajednica.

U skladu sa Zakonom o narodnim odborima općina (NN 35/52), općina je preko Narodnog odbora i drugih organa općinske samouprave obavljala sljedeće poslove:

- samostalno donosila društveni plan i budžet
- donosila propise samostalno i na temelju ovlaštenja u zakonu
- osnivala privredna poduzeća i komunalne, kulturne, prosvjetne, zdravstvene i socijalne ustanove

- neposredno primjenjivala zakone i druge propise vođenjem upravnog i administrativno-kaznenog postupka i donošenjem rješenja u prvom stupnju
- poništavala i ukidala nezakonite akte organizacija i ustanova nad kojima je imala pravo nadzora
- organizirala izvršenje poslova iz svoje nadležnosti i poduzimala organizacijske, upravne, ekonomske i druge odgovarajuće mjere za njihovo izvršenje
- osiguravala sredstva za funkcioniranje javnih službi u općini
- osiguravala vođenje općinskih službi postavljanjem stručnih službenika
- davala preporuke privrednim organizacijama i samoupravnim ustanovama
- podnosila prigovore za zaštitu samoupravnih prava kada joj je propisom ili drugim aktom višeg državnog organa bilo prekršeno pravo utvrđeno zakonom

Sukladno potrebama lokalne zajednice općina Petrijanec je obavljala komunalnu djelatnost na svom području (održavanje cesta i mostova, uređenje javnih površina i groblja, obilježavanje kuća kućnim brojevima, provođenje elektrifikacije po selima, održavanje javnih bunara) provodila građevinsku djelatnost (dodjeljivanje gradilišta, gradnja ili obnova zgrada javne namjene kao što su zadržni dom, vatrogasni dom, zgrade osnovnih škola, vođenje evidencije građevinskih dozvola koje je izdavao NOK Varaždin), obavljala djelatnosti iz područja rada i radnih odnosa (izdavanje radnih knjižica, utvrđivanje radnog staža), vodila matičarsku službu, usmjeravala razvoj stočarstva i poljoprivrede (provedba sjetve, suzbijanje nametnika, naknada poljske štete, održavanje poljarske službe, osnivanje Poljoprivrednih zadruga), provodila otkup poljoprivrednih proizvoda, izdavala dozvole za obavljanje obrta, provodila osnovne mjere zdravstvene zaštite (nadgledala rad Zdravstvene stanice Petrijanec, organizirala higijenske akcije i zdravstvene tečajeve, podmirivala troškove liječenja socijalno nezbrinutih osoba, osiguravala primaljsku službu), obavljala poslove socijalne zaštite (dodjeljivanje socijalnih pomoći, vođenje evidencije vojnih invalida), vodila brigu o izvršenju propisa o obaveznom osnovnom školovanju (osiguravanje sredstva za materijalne rashode osnovnih škola, za plaće i pokrivanje troškova stanarine za učitelje, dodjeljivanje stipendija za školovanje), provodila izbore na svom području i dr. U području financijskog poslovanja donosila je samostalno budžet i brinula o razrezu i naplati poreza, osnovala fond za komunalnu djelatnost i fond za unapređenje poljoprivrede, podizala zajmove za izvršenje tekućih rashoda, uvodila mjesni samodoprinos za potrebe uređenja puteva i za osiguranje nasipa na rijeci Dravi, upravljala općenarodnom imovinom na svom području (dodjeljivanje stanova i zemljišta, prodavanje ili davanje u zakup zemljišta, potraživanje naknade za oštećenje

imovine) i obavljala imovinsko-pravne poslove (vršila procjenu nekretnina kod kupoprodaje, darovanja i nasljeđa, vodila evidenciju prometa nekretninama).

2.2.3. Organizacijski ustroj

Najviši organ vlasti općine Petrijanec bio je Narodni odbor i njemu su bili podređeni svi organi državne uprave u općini. Narodni odbor razmatrao je osnovna pitanja od značaja za privredni, komunalni, kulturni i socijalni razvitak i život općine.

Za proučavanje pojedinih pitanja i pretresanje prijedloga Narodni odbor birao je iz reda svojih članova stalne **komisije**. Narodni odbor mogao je u svako doba smijeniti sve ili pojedine članove komisije i birati nove. NOO Petrijanec imao je tri stalne odborničke komisije: Mandatno-imunitetsku komisiju, Komisiju za molbe i žalbe i Komisiju za odluke i rješenja.

Pored odborničkih komisija djelovalo je i nekoliko povremenih komisija u čijem radu su sudjelovali građani. Time se provodila politika širokog društvenog samoupravljanja i angažiranja birača u rješavanju problema komune.

Za obavljanje određenih izvršnih i upravnih poslova Narodni odbor općine imao je **savjete**. Statutom je određeno da savjeti u svom djelokrugu:

- brinu o izvršenju zakona i drugih saveznih i republičkih poslova kao i propisa Narodnog odbora
- izdaju naredbe na temelju i u okviru zakona
- pretresaju načelna pitanja iz svog djelokruga i usmjeravaju rad odgovarajućih upravnih organa i vrše nadzor nad provođenjem svojih zaključaka
- predlažu Narodnom odboru donošenje propisa i drugih akata i poduzimanje mjera
- podnose Komisiji za izbore i imenovanja prijedloge za izbor, imenovanje i razrješenje kad su za to ovlašteni
- predlažu osnivanje, spajanje i ukidanje ustanova
- podnose Budžetskoj komisiji prijedloge predračuna prihoda i rashoda upravnih organa i predračunskih ustanova

Predsjednika i članove savjeta birao je Narodni odbor. Najmanje dva člana birana su između odbornika, a ostali članovi iz reda građana koji su svojim znanjem i iskustvom mogli pridonijeti uspješnom radu savjeta. Za svoj rad savjeti su odgovarali Narodnom odboru. Narodni odbor mogao je poništiti ili ukinuti akt savjeta, zamijeniti akt savjeta svojim aktom ili dati nalog savjetu da svoj akt izmjeni.

Cjelokupno poslovanje općine odvijalo se unutar jedinstvene cjeline, a ne prema granama upravne djelatnosti. Administrativno poslovanje usmjeravao je i

usklađivao tajnik pod nadzorom predsjednika Narodnog odbora. NOO Petrijanec zapošljavao je u početku šest službenika.

2.2.4. **Veze**

Viši organ javne uprave za NOO Petrijanec bio je Narodni odbor kotara Varaždin. NOK Varaždin imao je pravo nadzora u pogledu zakonitosti rada i u skladu s tim mogućnost poništenja ili ukinuća nezakonitih akata Narodnog odbora općine Petrijanec, predsjednika i tajnika. Navedene ovlasti, u okviru svog djelokruga, imali su i kotarski savjeti, a u hitnim slučajevima i predsjednik Narodnog odbora kotara Varaždin.

2.3. **Povijest fonda**

Ne postoje točni podaci o povijesti fonda. Nakon ukinuća Narodnog odbora općine Petrijanec 1955. gradivo je vjerojatno preuzeo NOO Vinica u čiji sastav je ušlo područje ukinute općine Petrijanec. NOO Vinica predao je 1976. gradivo u Državni arhiv u Varaždinu, ali u popisu primljene građe ne postoji bilješka o gradivu NOO-a Petrijanec.

3. SADRŽAJ I USTROJ

3.1. Sadržaj

U Državnom arhivu u Varaždinu sačuvan je samo mali dio dokumentacije nastale djelovanjem NOO-a Petrijanec. Fond sadrži dva registraturna pomagala, dvije knjige iz područja imovinsko-pravnih poslova i Matičnu knjigu službenika NOO-a,

3.2. Odabiranje i izlučivanje

Ne postoje podaci o izlučivanju kod stvaratelja. U Državnom arhivu u Varaždinu postupak izlučivanja proveden je 2011., 2012. i 2014. godine u skladu s Pravilnikom o postupku odabiranja i izlučivanja arhivskog gradiva i Orijentacijskom listom registraturne građe za općinske/gradske organe uprave. Izlučena su tri dostavna urudžbena zapisnika iz perioda 1952-1954. i registar radnih knjižica bez i jednog upisa. O izlučivanju postoje Zapisnici komisije o odabiranju i izlučivanju.

3.3. Plan sređivanja

Nakon što su četiri knjige izlučene, a Evidencija poreza na nasljeđa i darovanja 1954-1958. pripojena fondu NOO Vinica, u fondu 665. NOO Petrijanec ostale su četiri knjige. Knjige su označene i strukturirane u dvije cjeline: Registraturna pomagala i imovinsko-pravni poslovi.

4. UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA

4.1. Pravni položaj

Fond ima status javnog arhivskog gradiva.

4.2. Uvjeti dostupnosti

Gradivo je dostupno za korištenje sukladno čl. 18 Zakona o arhivskom gradivu i arhivima (NN 105/97), Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva (NN 67/99), te Pravilniku o radu čitaonice Državnog arhiva u Varaždinu.

4.3. Autorsko pravo/uvjeti umnožavanja

Umnožavanje je dozvoljeno sukladno Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva i Pravilniku o radu čitaonice Državnog arhiva u Varaždinu.

4.4. Tvarne značajke

Knjige su u relativno dobrom stanju.

5. DOPUNSKI IZVORI

5.1. Postojanje preslika

ne

5.2. Dopunski izvori u istome arhivu

35. NOK Varaždin (1945 - 1963.)

5.3. Bibliografija

Božić; Jogan: Samoupravljanje u komuni, Globus, Zagreb, 1974.

Sirotković, Hodimir: Povijest države i prava naroda SFRJ, Školska knjiga, Zagreb, 1990.

Bilandžić, Dušan. Historija Socijalističke federativne republike Jugoslavije. Zagreb: Školska knjiga, 1978.

Bilandžić, Dušan: Borba za samoupravni socijalizam u Jugoslaviji 1945-1969. Zagreb: Školska knjiga, 1978.

Narodne novine:	16/52	Zakon o provođenju reorganizacije narodnih odbora Podjela NR Hrvatske na kotare, gradove i općine
	35/52	Zakon o narodnim odborima općina
	36/52	Zakon o izboru i opozivu odbornika narodnih odbora
	9/53	Ustavni zakon NRH o osnovama društvenog i političkog uređenja i republičkim organima vlasti
	33/55	Zakon o provođenju novog uređenja općina i kotara
	36/55	Zakon o području kotara i općina u NR Hrvatskoj
Službeni list:	43/46	Opći zakon o narodnim odborima
	49/49	Opći zakon o narodnim odborima
	22/52	Opći zakon o narodnim odborima
	3/53	Ustavni zakon o osnovama društvenog i političkog uređenja FNRJ
	26/55	Opći zakon o uređenju općina i kotara

6. PODRUČJE KONTROLE OPISA

6.1. Napomena arhivista

Opis izradila Ana Tuk, arhivist

6.2. Nadnevak izrade opisa

prosinac, 2014.

Opis serija

HR-DAVŽ-665/1. REGISTRATURA POMAGALA, 1952 – 1955.

Količina: 2 knjige (0,1 d/m)

1.1. Opći urudžbeni zapisnik	1952-1954.	knj. br. 1
1.2. Kazalo uz Opći urudžbeni zapisnik	1952-1955.	knj. br. 2

HR-DAVŽ-665/ 2. IMOVINSKO–PRAVNI POSLOVI, 1952-1955.

Količina: 2 knjige (0,05 d/m)

2.1. Evidencija poreza na nasljeđa i darovanja	1952-1954.	knj. br. 3

Iako je prvenstveno riječ o financijskoj knjizi koja nema vrijednost trajnog arhivskog gradiva, Evidencija poreza na nasljeđa i darovanja sačuvana je kako bi, u nedostatku drugih izvora, pružila djelomičan uvid u ostavinske predmete i darovne ugovore rješenje tijekom perioda 1950-1952. na području općine Petrijanec. Knjiga je vođena u periodu od 1952. do 1954. U knjizi su evidentirani samo porezni obveznici, dakle osobe koje su naslijedile imovinu u darovnim ili ostavinskim postupcima.

2.2. Evidencija ostavinskih predmeta,
kupoprodajnih i darovnih ugovora	1954-1955.	knj. br. 4

U knjizi su evidentirane samo osobe koje su stekle imovinu, izuzev u slučaju ostavinskih predmeta gdje su upisivana i imena pokojnika.

HR-DAVŽ-665/ 3. MATIČNA KNJIGA SLUŽBENIKA NOO-a, 1952-1955.

Količina: 1 knjiga (0,01 d/m)

knj. br. 5